Blok 6 samen leven

Doelen Taal

1. Je leert woorden die te maken hebben met werk zoeken. Je leert vijftien woorden.
2. Je leert je mening verdedigen met argumenten.
3. Je leert wat het lijdend voorwerp is.
4. Je leert een boekverslag schrijven.
5. Je leert leenwoorden en vaktaal uit de keuken. Je leert vijftien woorden.
6. Je leert argumenten voor en tegen gebruiken. Je leert onderhandelen.
7. Je leert wat het meewerkend voorwerp is.
8. Je leert een verslag schrijven van een experiment.
9. Je laat zien dat je achter de betekenis van moeilijke woorden kunt komen.
10. Je leert debatteren.
11. Je leert wat een bepaling is.
12. Je leert informatie kiezen voor een werkstuk. Je leert titels en kopjes in je werkstuk zetten.

Doelen Spelling

1. Je leert klankwoorden met vaste stukjes achteraan.
2. Je leert onthoudwoorden: struikelblokken.
3. Je herhaalt onthoudwoorden met /g/=ch, /zj/=g en /sj/=ch.
4. Je leert van werkwoorden de voltooide deelwoorden schrijven.
5. Je leert onthoudwoorden met /s/=c, /k/=c en /kt/ =ct.
6. Je herhaalt persoonsvormen verleden tijd van zwakke werkwoorden op –gen. –chen, -ven, -zen, -ten en -den
7. Je leert werkwoorden met ge-, be-, ver-, her-, en ont-.
8. Je herhaalt de woorden van blok 6
9. Je herhaalt woorden met meer lettergrepen.

Doelen Begrijpend lezen

1. Je leert informatie uit een tabel of schema te halen en informatie in een tabel of schema in te vullen.
2. Je leert een aantal veel voorkomende verbanden tussen alinea's te herkennen.
3. Je leert hoe je een samenvatting kunt maken van een weettekst.

Woordenlijst blok 6

BLOK 6

aannemen
Iemand in dienst nemen, een baan geven. *De baas van het bedrijf wil voor dat werk iemand aannemen.*

afwijzen
Iets of iemand niet goed genoeg vinden of niet willen hebben. *Hij kan dat werk niet doen, dus de baas zal hem afwijzen.*

de afwijzing
Iemand zegt tegen je dat je niet mag komen. *Hij is verdrietig om de afwijzing voor die baan.*

de amateur
Hij doet iets als hobby wat anderen voor hun beroep doen. *Met sporten wordt geen geld verdiend door de amateur.*

de assistentie
Hulp bij werk dat je doet. *De kok is blij met de assistentie bij het werk in de keuken.*

de aubergine
Een paarse vrucht die als groente wordt gegeten. *Mijn favoriete groenten zijn de komkommer en de aubergine.*

de cacao
Bruin poeder waarvan chocolade wordt gemaakt. *Zij maakt chocolademelk van de melk, de suiker en de cacao.*

carrière maken
Al snel een betere baan krijgen en meer geld verdienen. *Ik werk hard, want ik wil carrière maken en directeur worden.*

de chef
De baas van een groep mensen in een bedrijf. *De baas van alle koks in het restaurant is de chef.*

het contract
Een afspraak die op papier staat. *Zij werkt twintig uur per week. Dat staat in het contract.*

culinair
Wat met koken te maken heeft. *Die kok is een kunstenaar op culinair gebied.*

de delicatesse
Iets bijzonders wat heel erg lekker is. *Huisgemaakt slagroomijs met verse frambozen is de delicatesse die zij eet.*

de functie
Het werk dat je moet doen in je baan. *Brieven rondbrengen hoort bij de functie van postbezorger.*

functioneren
Werken. Iets doet wat het doen moet. *Het werk is snel klaar als de apparaten goed functioneren.*

de instructeur
Hij leert je hoe je iets moet doen, bijvoorbeeld autorijden. *Om te leren autorijden, krijgt zij les van de instructeur.*

de kandidaat
Iemand die probeert een bepaalde baan te krijgen. *De baas heeft een gesprek met de kandidaat voor die baan.*

Taal in beeld

de kaneel
Lichtbruine specerij voor in het eten. Het heeft een sterke geur. *Ik ruik de geur van de kaneel in de appeltaart.*

meedraaien
Samen met anderen meehelpen om bepaald werk te doen. *Om juf te worden moet zij een tijdje op school meedraaien.*

ondernemen
Iets bedenken en eraan beginnen. *Om een baan te vinden, gaat ze actie ondernemen.*

(een eigen bedrijf) oprichten
Beginnen met een club of een bedrijf. *Zij wil zelf de baas zijn en haar eigen bedrijf oprichten.*

het plateau
Een verhoging waarop iets uitgestald is. *Het fruit wordt uitgestald op het plateau dat op de tafel staat.*

produceren
Iets maken. *In die fabriek gaan ze nieuwe auto's produceren.*

professioneel
Zoals iemand het doet voor wie het zijn beroep is. *Koken is zijn beroep, dus hij werkt heel professioneel.*

de sollicitatiebrief
Een brief waarin je schrijft dat je die baan graag wilt hebben. *Ik kan dat werk heel goed, schrijft zij in de sollicitatiebrief.*

solliciteren
Aan de baas laten weten dat je die baan graag wilt hebben. *Zij wil naar de baan van postbezorger solliciteren.*

de sorbet
IJs met vruchten, siroop en slagroom in een hoog glas. *Zij eet eerst de vruchtjes en dan het ijs uit de sorbet.*

de specerij
Gedroogde delen van planten met een sterke geur of smaak. *De peper en de kaneel staan bij de specerijen.*

de vacature
Een baan waar iemand voor gezocht wordt. *Zij wil solliciteren op de vacature bij het postbedrijf.*

de werkgever
Iemand die een bedrijf heeft. Andere mensen werken voor hem. *Het personeel van het bedrijf is in dienst van de werkgever.*

de werknemer
Iemand die voor een baas werkt. *De baas betaalt de werknemer die hij in dienst heeft.*

MOEILIJKE WOORDEN BLOK 6

de aanbeveling
De goede raad.
Als ik niet weet welke cd goed is, lees ik de aanbeveling van anderen.

de act
Het optreden.
Rob kan goed goochelen. Hij doet de act van het konijn uit de hoge hoed.

afleiden
Zorgen dat iemand er niet op let.
Teun vindt inentingen eng, maar ik kan hem afleiden met een speeltje.

afwisselend
Steeds anders.
Het programma is niet saai, het is juist erg afwisselend.

agressief
Aanvallend.
Omdat ze hem de bal niet gaven, werd hij agressief.

beroerd
Ellendig.
Toen ze een hele zak drop op had, voelde ze zich beroerd.

de cape
De schoudermantel.
De superheld zwaaide de cape om zijn schouders en vloog door de lucht.

het dieet
Andere dingen eten dan normaal.
Tijdens de wedstrijden let zij extra goed op het dieet dat ze volgt.

fors
Flink, groot.
Die snee in je hand moet worden gehecht, hij is erg fors.

het gewaad
Een deftig kledingstuk. Het hangt losjes, als een soort jurk om je lichaam.
Voor de diploma-uitreiking draagt de student het gewaad.

klassiek
Van vroeger, maar nog steeds mooi of goed.
De muziek van Mozart is klassiek.

de kneepjes van het vak
Precies weten hoe iets moet.
Ik zit op tekenles. Een echte tekenaar leert me de kneepjes van het vak.

lijnen
Proberen om gewicht te verliezen door anders of minder te eten.
Om gewicht te verliezen, kun je lijnen.

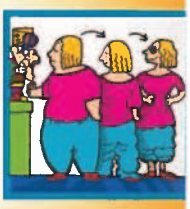

met mate
Niet te veel.
Je mag best chips en chocolade eten, maar wel met mate.

de minister-president
De baas van de ministers die het land besturen.
Balkenende was toen de minister-president van Nederland.

de outfit
De kleding.
Voor het feest draagt ze de outfit die ze in Amsterdam heeft laten maken.

het overgewicht
Te zwaar zijn.
De zware vrouw kon niet meer sporten door het overgewicht.

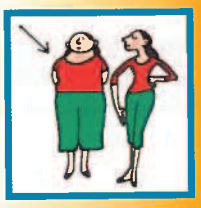

de partij
(Politieke) groep van mensen die hetzelfde willen en denken over zaken.
Omdat hij het eens is met hun ideeën, is hij lid geworden van de partij.

in de praktijk
In het dagelijks leven.
Ik weet dat ik moet sporten, maar het komt er niet van in de praktijk.

de regering
De mensen die het land besturen.
Iedere vier jaar kiezen de burgers van het land de regering.

de specialist
De dokter die veel weet van een bepaald onderdeel, zoals een hartchirurg.
Als je iets bepaalds wilt weten, moet je het vragen aan de specialist.

terugvallen
Het minder goed doen dan je vroeger deed.
Hans heeft goed gescoord. In de volgende ronde wil hij niet terugvallen.

uitzieken
Beter worden.
Na de griep gaat hij niet te vlug aan het werk. Hij moet eerst uitzieken.

de verkiezing
De burgers kiezen de bestuurders van het land.
De politieke partijen hebben posters opgehangen voor de verkiezing.

de verschuiving
De verplaatsing, verandering.
Concerten trokken vooral jongeren. Nu zie je de verschuiving in leeftijd.

vertegenwoordigen
Namens iemand anders handelen.
Mijn vader kan er niet bij zijn, maar ik mag hem vertegenwoordigen.

de vertrouwensband
Erop kunnen vertrouwen dat je eerlijk tegenover elkaar bent.
Tussen een bank en de spaarders is de vertrouwensband belangrijk.

het voor het zeggen hebben
Bepalen wat er gaat gebeuren.
Als ik groot ben, wil ik het voor het zeggen hebben op mijn werk.

zelden
Bijna nooit.
Meestal kom ik ruim op tijd, ik ben zelden te laat.

de zetel
Plaats in de politiek.
De plaats die een politieke partij heeft in de Tweede Kamer heet 'de zetel'.

WIL JE MEER OEFENEN MET DEZE WOORDEN? GEBRUIK DAN HET COMPUTERPROGRAMMA WOORDENSCHAT.

Je hebt op verschillende manieren naar een zin leren kijken. In een zin staan verschillende woordsoorten, zoals werkwoorden, zelfstandige naamwoorden, voegwoorden. Je kunt deze woordsoorten herkennen in een zin.
Maar een zin bestaat ook uit zinsdelen. Die vind je als je een zin in stukjes verdeelt. In een zin staan bijvoorbeeld altijd een onderwerp en een gezegde. Maar er bestaan nog meer zinsdelen. Eén daarvan heet het **lijdend voorwerp**.

Isabel koopt snoep.	Wat koopt Isabel?	snoep
Joes ziet zijn vader en moeder.	Wie ziet Joes?	zijn vader en moeder

Het zinsdeel dat antwoord geeft op de vraag:

Wat (of wie)	+	**gezegde**	+	**onderwerp?**	= **het lijdend voorwerp**
Wat		koopt		Isabel?	snoep
Wie		ziet		Joes?	zijn vader en moeder

Het lijdend voorwerp kan uit één woord, of uit een groepje woorden bestaan.

In veel zinnen staat een zinsdeel dat antwoord geeft op de vraag: *Aan wie?*
Of: *Voor wie?*
Dit zinsdeel heet het **meewerkend voorwerp**.

Elin geeft haar telefoon aan haar vriendin.
Aan wie geeft Elin haar telefoon? aan haar vriendin
aan haar vriendin = meewerkend voorwerp

Dit cadeau is voor jou.
Voor wie is het cadeau? voor jou
voor jou = meewerkend voorwerp

In een zin kan het woord *aan* voor een meewerkend voorwerp staan, maar dat hoeft niet.
Bijvoorbeeld: *Bram geeft aan Giel een pen.*
Bram geeft Giel een pen.

Je hebt al veel verschillende zinsdelen geleerd. Je zoekt in een zin eerst het onderwerp en het gezegde. Daarna kijk je of er een lijdend voorwerp of een meewerkend voorwerp in de zin staat.
Vaak blijven er dan nog zinsdelen over. Geeft het zinsdeel antwoord op de vraag 'waar, hoe, wanneer of waarmee iets gebeurt'? Zo'n zinsdeel noem je een **bepaling**.

Ik heb gisteren een cadeau voor jou gekocht.

Wie doet er iets?	*Ik* = onderwerp
Wat doe ik?	*Ik heb gekocht* = gezegde
Wat heb ik gekocht?	*een cadeau* = lijdend voorwerp
Voor wie?	*voor jou* = meewerkend voorwerp

++++++

Het zinsdeel *gisteren* blijft over. Het geeft antwoord op de vraag: Wanneer is het gebeurd?
gisteren = bepaling

Nog meer voorbeelden van bepalingen:

Amina vluchtte naar ons land.	**Waarheen** vluchtte Amina?	naar ons land
In Iran stapte ze in het vliegtuig.	**Waar** stapte ze in het vliegtuig?	in Iran
Vandaag kwam ze op Schiphol aan.	**Wanneer** kwam ze aan?	vandaag
Gespannen keek ze om zich heen.	**Hoe** keek ze om zich heen?	gespannen

K10-a

groep 7

vaste stukjes achteraan: ~isch(e), ~baar, ~zaam, ~loos, ~ig(e) en ~lijk(e)

De stukjes ~ig en ~lijk zijn *vaste stukjes* aan het eind van een bijvoeglijk naamwoord.
Dat geldt ook voor ~isch, ~baar, ~zaam en ~loos.

Je hoort /ies/ aan het eind van een bijvoeglijk naamwoord, je schrijft ~isch.
Woorden op ~isch zijn meestal afgeleid van zelfstandige naamwoorden:
tropen – tropisch, elektriciteit – elektrisch, telefoon – telefonisch.
Niet alle woorden op de klank /ies/ schrijf je met ~isch: *kies, acties, kiwi's.*

De stukjes ~baar en ~loos hebben een betekenis:
~loos: zonder … – *waardeloos*: zonder waarde
~baar: je kunt het … – *buigbaar*: je kunt het buigen

Woorden op ~baar, ~zaam en ~loos krijgen een open lettergreep als je ze langer maakt:
eetbaar – eetbare, zeldzaam – zeldzame, zinloos – zinloze.

Woorden op ~isch maak je, net als woorden op ~ig en ~lijk, langer met alleen een e:
aardig – aardige, eerlijk – eerlijke; technisch – technische, komisch – komische.

jarig

gevaarlijk

elektrisch

~isch(e)

elektrisch
technisch
tropisch
fantastisch
historisch
logisch
telefonisch
komisch

romantisch
allergisch
alfabetisch

magnetische
vegetarische
gigantische
Belgische
Russische

~baar

eetbaar
betrouwbaar
vruchtbaar
bereikbaar

~zaam

leerzaam
behulpzaam
zeldzaam
langzaam

~loos

moeiteloos
waardeloos
eindeloos
machteloos

~ig(e)

jarig
veilig
eenvoudig
nieuwsgierige
raadselachtige

~lijk(e) en ~elijk(e)

gevaarlijk
eigenlijk
eerlijke
moeilijke

makkelijk
hopelijk
mogelijk
duidelijke
vriendelijke

K10-b

groep 7

vaste stukjes achteraan, zoals ~**heid** en ~**(i)teit**

Het stukje ~*teit* of ~*iteit* in woorden als *majesteit* en *specialiteit* is een *vast stukje*.
Het stukje ~*(i)teit* heeft niets met *tijd* te maken.
Je *specialiteit* is iets waar je goed in bent, het is niet een 'speciale tijd'.

Je kent de vaste stukjes ~ing, ~sel, ~te, ~heid, ~er, ~ster en ~aar.
Bij woorden met die stukjes valt de klemtoon *niet* op het vaste stukje:
buiging, ***deksel***, ***hoogte***, ***waarheid***, ***slager***, ***kapster***, ***eigenaar***.

Bij woorden op ~eur, ~ist en ~ier valt de klemtoon *wel* op het vaste stukje:
monteur, *violist*, *winkelier*. Dat is ook zo bij woorden op ~(i)teit: *activiteit*, *kwaliteit*.
Het woord *majesteit* is een uitzondering: je zegt ***majesteit***.

Het meervoud van woorden op ~heid eindigt op ~heden: *hoeveelheden*.
Het meervoud van woorden op ~(i)teit eindigt op ~(i)teiten: *kwaliteiten*.

Onthoud: *elektriciteit* – Je hoort /k/, je schrijft k.
verrassing – Je schrijft twee r's en twee s'en.
grootte, *breedte* – Je schrijft *groot* + te en *breed* + te.

de buiging

de dankbaarheid
de werkelijkheid
de gelegenheid
de gezondheid
de aanwezigheid
de plechtigheid
de beleefdheid
de gastvrijheid

de activiteit
de sportiviteit
de kwaliteit
de elektriciteit
de specialiteit
de realiteit
de brutaliteit
de puberteit

de buiging
de vergissing
de beslissing
de verrassing
de beweging

het zaagsel
een deksel
het raadsel
het voedsel
het knipsel

de lengte
de grootte
de breedte
de hitte
de geboorte

de loodgieter
de toeschouwer

de zwemster
de toneelspeelster

de tekenaar
de kunstenaar

de acteur
de directeur

de toerist
de gitarist

de kruidenier
de koetsier

K10-c

groep 7

vaste stukjes achteraan: ~atie, ~itie en ~tie

De stukjes ~atie, ~itie en ~tie zijn *vaste stukjes* in woorden als *prestatie*, *politie* en *vakantie*.
In die woorden spreek je de t van ~tie niet uit als /t/, maar als /ts/ of /s/.

De meeste woorden op ~atie zijn gemaakt van werkwoorden op ~eren:
presteren – prestatie, *combineren – combinatie*, *opereren – operatie*.

Van het vaste stukje ~itie schrijf je de eerste klank /ie/ als i, de tweede als ie:
politie, *conditie*, *notitie*.

Voor het stukje ~tie staat soms een c. In die woorden spreek je de letters ct uit als /ks/: *actie*, *redactie*, *selectie*.

Het meervoud van al deze woorden op ~atie, ~itie en ~tie schrijf je met ~s.
Bij de uitspraak is geen verwarring mogelijk, dus schrijf je niet 's, maar s:
prestaties, *notities*, *vakanties*.

de politie

woorden op **~atie**	woorden op **~itie**	woorden op **~tie**
de prestatie	de politie	de vakantie
de operatie	de positie	de garantie
de reparatie	de notitie	de advertentie
de informatie	de expeditie	de assistentie
de presentatie	de auditie	attentie!
de imitatie	de conditie	de portie
de situatie	de traditie	de tolerantie
de illustratie	de compositie	de optie
de combinatie		de emotie
de demonstratie		
de organisatie		de actie
de sensatie		de reactie
de variatie		de redactie
de communicatie		de selectie
de publicatie		de correctie
de felicitatie		de inspectie
de traktatie		de productie
de installatie		de injectie

W 5-a

voltooid deelwoord

Het *voltooid deelwoord* (vd) krijg je als je zegt: *ik heb ge... , ik ben ge... .*

Bij *sterke* werkwoorden verandert de klank van de klinker: *ik eet – ik at.*
Het voltooid deelwoord van bijna alle sterke werkwoorden eindigt op ~en:
ik heb gegeten, ik heb gelopen, ik ben gevallen.

Het voltooid deelwoord van *zwakke* werkwoorden eindigt op ~d of op ~t.
Schrijf je d of t? Dat kun je op twee manieren bepalen.
1. Een voltooid deelwoord is geen persoonsvorm. Dus gelden de gewone spellingregels.
Je schrijft *gekookt* en *gebeld*, want je hoort /*gekookte*/ en /*gebelde*/.

2. Je kunt ook denken aan 't kofschip en de spelling van de vt.
Schrijf je de vt met ~te en ~ten? Dan eindigt het voltooid deelwoord op ~t:
koken: de k zit in 't kofschip, dus: *ik kookte, wij kookten* en: *ik heb gekookt.*
Zo schrijf je ook: *ik heb gepast, ik heb gejuicht, ik heb gesnapt, ik heb gewacht.*

Schrijf je de vt met ~de en ~den? Dan eindigt het voltooid deelwoord op ~d:
bellen: de l zit *niet* in 't kofschip, dus: *ik belde, wij belden* en: *ik heb gebeld.*
Zo schrijf je ook: *ik heb gelegd, ik heb gekend, ik heb gehoord, ik heb geknield, ik heb gereisd.*

lopen
voltooid deelwoord:
ik heb gelopen

dansen
voltooid deelwoord:
ik heb gedanst

zagen
voltooid deelwoord:
ik heb gezaagd

W 6-a

werkwoorden met ge~, be~, ver~, her~ en ont~

Sommige werkwoorden beginnen met ge~, be~, ver~, her~ of ont~.
Hiervoor gelden dezelfde regels als voor andere werkwoorden.
Er is één verschil: het voltooid deelwoord (vd) krijgt geen extra beginstukje ge~.
Daardoor klinkt bij zwakke werkwoorden de hij-vorm tt hetzelfde als het voltooid deelwoord: *hij verstopt* (tt) – *hij heeft verstopt* (vd).

Ook voor deze werkwoorden is de regel: de hij-vorm tt eindigt op ~t.
Zit het zwakke werkwoord in 't kofschip? Dan eindigt het voltooid deelwoord ook op ~t. Dat is niet verwarrend:
hij-vorm tt: *hij verstopt* – voltooid deelwoord: *hij heeft verstopt.*

Zit het zwakke werkwoord *niet* in 't kofschip? Dan eindigt het voltooid deelwoord op ~d. Dat is wel verwarrend:
hij-vorm tt: *hij betaalt* – voltooid deelwoord: *hij heeft betaald.*

Let dan goed op wat je schrijft: de hij-vorm tt of het voltooid deelwoord!

hij-vorm tt: *het gebeurt*	vd: *het is gebeurd*
hij-vorm tt: *hij beloft*	vd: *hij heeft beloofd*
hij-vorm tt: *hij verdient*	vd: *hij heeft verdiend*
hij-vorm tt: *hij herhaalt*	vd: *hij heeft herhaald*
hij-vorm tt: *hij ontkent*	vd: *hij heeft ontkend*

betalen
1. ik betaal nu
2. hij betaalt nu
3. wij betalen nu
4. ik, hij betaalde toen
5. wij betaalden toen

voltooid deelwoord:
ik heb betaald

gebeuren
1.
2. het gebeurt nu
3.
4. het gebeurde toen
5.

voltooid deelwoord:
het is gebeurd

08-a

groep 7

woorden met /s/ = c

Hoor je in een woord de klank /s/? Dan schrijf je meestal s.
Soms schrijf je de klank /s/ als c. Onthoud de woorden met c.

Staat na de c een e, een i of een ij?
Dan klinkt de c als /s/: *cent*, *citroen*, *cijfer*.

De c staat vaak vooraan, maar kan ook midden in een woord staan:
procent, *precies*, *medicijn*.

Het Latijnse woord *cent* (honderd) zit in *cent*, *procent*, *centimeter*.

Woorden met een c komen altijd uit een andere taal.
Eerst waren dat nieuwe woorden. Nu zijn het in het Nederlands gewone woorden geworden.
Bij sommige woorden merk je al aan de uitspraak van de klinkers dat het leenwoorden zijn:
circuit, *race*.

de citroen

woorden met /s/ = c

de cilinder
de cello
het circuit
cirkelen
circa
ontcijferen

het proces
het accent
de race
het medicijn
de docent
speciaal

het cement
(de) centrale
het citroensap
de oceaan
de lucifer
het succes

de cent
het concert
een pincet
de provincie
gefeliciteerd!
het procent

het cijfer
de cel
het centrum
een centimeter
het circus

de cirkel
december
precies
het recept
de narcis

08-b

groep 7

woorden met /k/ = c

Hoor je in een woord de klank /k/? Dan schrijf je meestal k.
Soms schrijf je de klank /k/ als c. Onthoud de woorden met c.

Staat na de c een a, een o, een u, een l of een r?
Dan klinkt de c als /k/: *camera, computer, cursus, club, creatief.*

De c staat vaak vooraan, maar kan ook midden in een woord staan: *seconde, reclame.*

Woorden met een c komen altijd uit een andere taal.
Eerst waren dat nieuwe woorden. Nu zijn het in het Nederlands gewone woorden geworden.

Veel woorden uit andere talen met de klanken /kt/ schrijf je met ct:
contact, product, effect, perfect.

Let op: je schrijft k in: *de helikopter, de krokus, de vakantie, akkoord.*
Je schrijft kt in: *de dokter, oktober, trakteren, elektrisch, praktisch.*

de cactus

woorden met /k/ = c

de cursus
de collega
de controle
het commentaar
compleet
combineren

de publicatie
het accent
het succes
van speculaas
de microscoop
de microfoon

de camping
de caravan
de clown
carnaval
de acrobaat
het risico

plastic
de camera
de club
de code
de seconde
het circus

woorden met /kt/ = ct

het stopcontact
de injectie
de inspecteur
het project
het effect
het instinct

de conducteur
de actievoerder
het controledictee
de bacterie
correct
exact

acteren
de directeur
de reactie
actief
het insect
het product

het respect
het viaduct
het contact
het contract
de cactus
perfect

06

groep 7

struikelblokken

Onthoud de zinnetjes bij deze woorden.

ei of ij? 01

steil (van *bergen*) stijl (van *mode*)

Zie uitlegkaart 01 voor meer gelijkklinkende struikelblokken met ei en ij.

ou of au? 02

kou (van *koud*) ik kauw (van *kauwen*)

Zie uitlegkaart 02 voor meer gelijkklinkende struikelblokken met ou en au.

~d of ~t? R1

hard (van *rennen* en *geluid*)	het hart (van je *lichaam*)
nood (van *nodig*)	de noot (van *noten*)
de wand (de *muur*)	want (*immers*)
de graad (van *warmte*)	de graat (van de *vis*)
het kruid (van *kruiden*)	het kruit (van *springstof*, zoals *buskruit*)
het eendje (van *eend*)	eentje (maar *één*)

Ze klinken hetzelfde. Is het een persoonsvorm of niet?

de moed (van *moedig*)	ik, hij moet (van *moeten*)
de raad (van *advies*)	ik raad, hij raadt (van *raden*)
de wet (van *wetten*)	ik wed, hij wedt (van *wedden*)
het schild (*bescherming*)	hij schilt (van *schillen*)

wel of geen w?

De jas is van jou. Het is jouw jas. (*jas* staat vlak achter *jouw*)

Die bril is van u. Het is uw bril. (*bril* staat vlak achter *uw*)

woorden met een onbeklemtoonde lettergreep op ~a

		maar:
de banaan	het papier	de ballon
de fabriek	de planeet	het ballet
de kameel	de raket	hallo
het kanaal	het talent	het rapport
het lawaai	anoniem	het pakket

de banaan

Deze woorden worden vaak verkeerd gespeld:

stiekem (eindigt op ~em)
hartstikke (met een t)
interview (voor de w geen u)
hopelijk (na pe geen n)
burgemeester (na ge geen r)
interessant (één r, twee s'en)
de verrassing (twee r's, twee s'en)
onmiddellijk (twee d's, twee l's)
de grootte en de breedte (groot + te, breed + te)
het grootst en het breedst (groot + st, breed + st)

Ik kan de oppervlakte uitrekenen van onregelmatige figuren

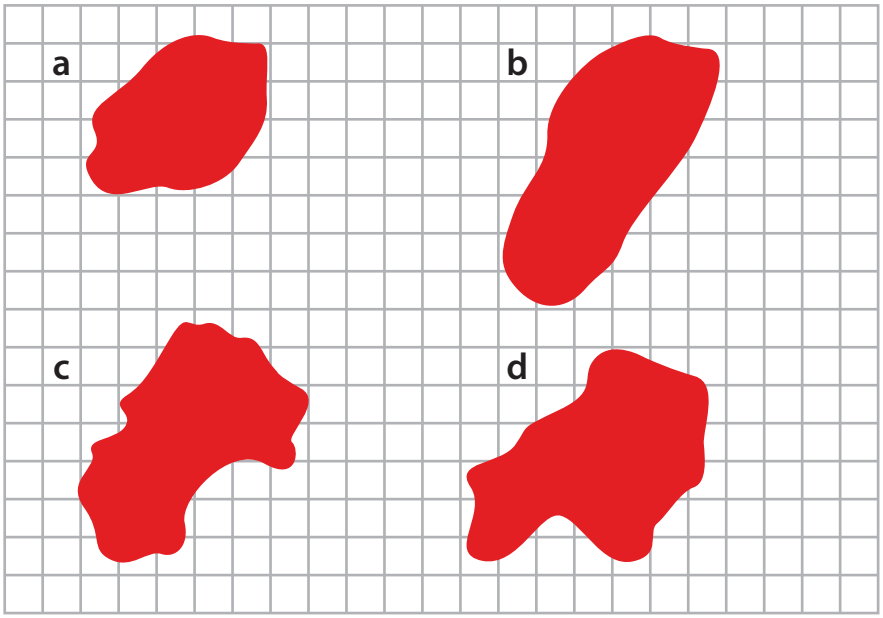

1 cm²

Ik kan het verschil uitrekenen

0,6 miljoen	1,8 miljoen	. . . miljoen
2,5 miljoen	0,8 miljoen	. . . miljoen
700000	2,1 miljoen	. . . miljoen
5,4 miljoen	900000	. . . miljoen
400000	2,2 miljoen	. . . miljoen

Ik kan de miljoenen anders opschrijven